

Literatura Francesa: Edat Mitjana i Renaixement

Codi: 103379

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501913 Estudis d'Anglès i Francès	OB	3	1

Professor/a de contacte

Nom: Fátima Gutiérrez Gutiérrez

Correu electrònic: Fatima.Gutierrez@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: francès (fre)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No s'escau

Objectius

Aquesta assignatura forma part de la formació nuclear dels Graus d'Estudis de francès i català, Estudis de francès i espanyol, Estudis de francès i anglès i Estudis de francès i clàssiques. L'assignatura Literatura francesa:Edat Mitjana i Renaixement està inclosa a la matèria Història de la literatura francesa, matèria que té com a objectiu principal fer conèixer a l'estudiant els trets fonamentals de la literatura escrita en llengua francesa a través del coneixement dels seus autors més rellevants i de l'anàlisi de textos en la llengua d'origen així com la relació d'aquests autors i textos amb els altres moviments culturals francesos i europeus.

Competències

- Demostrar el coneixement de la literatura en llengua francesa des dels seus orígens fins el s. XX.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Conèixer i analitzar els principals moviments i eixos temàtics de la literatura en llengua francesa i situar els seus principals autors, així com les obres més representatives.
2. Desenvolupar i assolir la maduresa crítica i la sensibilitat necessàries davant del text literari en llengua francesa com a producte comunicatiu, ètic i estètic.
3. Exposar els conceptes propis de la llengua, la lingüística i la literatura franceses.
4. Expressar-se eficaçment aplicant els procediments argumentatius i textuais en els textos formals i científics.
5. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
6. Realitzar un treball individual en què s'expliciti el pla de treball i la temporalització de les activitats.
7. Redactar una síntesi i fer un comentari de text en llengua francesa.
8. Resoldre problemes de manera autònoma.
9. Sintetitzar els coneixements adquirits sobre l'origen i les transformacions experimentades pels diversos camps d'estudi de la disciplina.
10. Treballar en equip respectant les diverses opinions.
11. Usar adequadament la terminologia pròpia i específica dels estudis literaris.

Continguts

1. *Le Moyen Âge.*

1. **Les fondements socioculturels de la création** : Du royaume des Francs au royaume de France. Mérovingiens, Carolingiens, Capétiens. Du latin aux langues romanes (« Les serments de Strasbourg »). La société féodale. L'omniprésence de l'Église. Vers une royauté de droit divin. Les Croisades. La Guerre de Cent Ans. Jeanne d'Arc.
2. **Introduction à la littérature médiévale.** Référents celtes, romains et germaniques. Le mythe, l'histoire et la légende. La tradition orale de la littérature. Trouvères, ménestrels et jongleurs. *Auctor et auctoritas* (<http://www.college-de-france.fr/site/colloque-2007/symposium-2007-10-18-12h00.htm>)

1. **Genre et registre épiques** (définition des termes).

1. Une « épique sacrée » : Les hagiographies : *La séquence de Sainte Eulalie* * .

Les *Vies* de Saint Léger, Saint Alexis, Sainte Foi et Saint Eustache.

1. La Chanson de Geste (Définition). De la chanson au cycle : *La chanson de Roland**
Les cycles de Pépin, Guillaume et des Vassaux rebelles.

2. **Genre et registre narratifs** (définition du mot « roman » au Moyen Âge).

1. La matière antique (gréco-romaine). *Le Roman d'Alexandre*. Les romans de *Thèbes*, d'*Énéas* et de *Troie*.
2. La matière de Bretagne :
 1. *Tristan et Iseult*. Thomas d'Angleterre et Bérout.
 2. L'Univers Arthurien en vers et en prose.

1. Les lais de Marie de France*
2. L'œuvre de Chrétien de Troyes.

*Perceval ou le conte du Graal**

1. Vers un certain « réalisme » Gautier d'Arras et Jean Renart. (contemporains de Chrétien).
2. Satire, bourgeoisie et Moyen Âge : jongleurs et goliards, les fabliaux et *Le roman de Renard*.
3. La « nouvelle » en prose du XV siècle : un genre de transition. Du roman médiéval au conte de la renaissance. Antoine de la Sale : *Le petit Jehan de la Saintré* (le paradis de la reine Sibylle).

Cent Nouvelles nouvelles. Les quinze joies du mariage.

2. Genre et registre dramatiques. Les origines : histoire sacrée, liturgie et spectacle.

1. Le théâtre religieux. Trois genres : Biblique, *Le jeu d'Adam* ; hagiographique, Jean Bodel, *Le jeu de Saint Nicolas*, Rutebeuf, le miracle de Théophile; christique, *Nativités liégeoises*. Trois formes : Le jeu, le miracle et le mystère. Arnoul Greban et Jean Michel, *Le vrai mystère de la Passion*.
2. Le théâtre profane. Adam de la Halle. La sotie et la farce. *La farce de Maistre Pierre Pathelin*.

3. Genre et registre lyriques.

1. La lyrique en Langue d'Oc. L'art mixte des troubadours. Un dénominateur commun : la *fin'amors*. Trois écoles : *Trobar leu*, *trobar ric*, *trobar clus*. Les formes poétiques : *canço*, *serventés*, *planh*, *alba*, *pastorela*, *tenso*. Les *trobairitzs*.
1. Les noms propres de la poésie occitane. Guillaume IX, le premier troubadour. Marcabré et Carcamon, *l'amor de Ionh* de Jaufré Rudel. Bernard de Ventadorn et la première pastourelle. La guerre et l'amour chez Bertran de Born. La Comtesse de Dia et sa vision féminine et tragique de la *fin'amors*.
1. La lyrique en Langue d'oïl. Poésie d'inspiration provençale : les trouvères. Le rôle historico-littéraire d'Aliénor d'Aquitaine et de ses filles. Andréle Chapelain et son *ars amandi*. *Fin amor's* + chevalerie = Amour Courtois. La Chanson de Toile. Renouveau des formes au XIVème et XVème siècles. Les Grands Rhétoriciens.
1. Noms propres de la lyrique en langue d'oïl. Parmi les trouvères : Thibaut comte de Champagne et roi de Navarre, la douleur d'aimer. L'humble ménestrel Colin Muset, Rutebeuf

et la satire. Au XIVème et XVème : Guillaume de Machaut, de la poésie écrite pour être chantée vers la poésie écrite pour être lue. Christine de Pisan, écrivain de métier. Le prince-poète Charles d'Orléans. François Villon, *La ballade des pendus*.*

1. Genre et registre argumentatifs

1. Littérature allégorique et didactique. L'Art d'aimer au Moyen Âge : *Le Roman de la Rose* de Guillaume de Lorris. *Le Roman de la Rose* de Jean de Meung. La querelle du *Roman de la Rose*.
1. L'historiographie médiévale. Histoire en vers : Histoire et légende au service du roi. Wace : *Roman de Brut* (Histoire des Bretons) et *Roman de Rou* (Histoire des Normands). Histoire en prose. Le premier des historiens modernes : Villehardouin. Joinville et l'art de l'anecdote. Chroniques et Mémoires aux XIVème et XVème siècles. Froissart et l'exaltation de la chevalerie. Commynes : l'anti-Froissart qui annonce Machiavel.

1.6.3. La querelle du Roman de la Rose : le premier combat de l'Humanisme.

2. La renaissance

2.1. Les fondements socioculturels de la création.

2.2. Introduction à la littérature du XVIème siècle.

Metodologia

En termes generals, es dirigirà l'aprenentatge mitjançant el següent conjunt de tècniques i accions: - Classe magistral amb suport TIC i discussió col·lectiva - Pràctica d'expressió escrita i oral en llengua francesa - Lectura comprensiva de textos - Realització d'exercicis individuals i en grup, tant escrits como orals - Realització d'activitats autònomes - Intercanvis a classe (professor-estudiant, estudiant-estudiant)

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques sobre el contingut de l'assignatura	15	0,6	2
Correcció de diversos qüestionaris (sobre elements de cultura general / sobre lectures obligatòries) correcció dels treballs	5	0,2	2
Exposicions dels estudiants de temàtiques literàries, donant lloc a comentaris i debats	10	0,4	3
Lectura de textos en grups donant lloc a comentaris i debats	10	0,4	2

Treballs de redacció a partir de textos i de problemàtiques literàries.	10	0,4	3
Tipus: Supervisades			
Aprendre a fer dissertacions, comentaris literaris, anàlisis literàries argumentades a partir de fragments de textos	5	0,2	
Tutories per a les exposicions i la correcció dels treballs lliurats	5	0,2	2, 3
Tipus: Autònomes			
Estudi personal	40	1,6	2
lectura de textos del dossier, llibres de lectura obligatòria i articles literaris sobre temes treballats a classe o treballats de manera autònoma	30	1,2	

Avaluació

L'avaluació del curs serà contínua, i inclourà la feina feta al llarg del curs, tant les diverses proves com els treballs lliurats durant tot el semestre :

- 1 treball escrit: els temes i les modalitats es distribuïran en començar el curs.
- 2 exàmens sobre els continguts del curs i les lectures.
- 1 exposició oral: el tema i la forma es distribuïran en començar el curs.

Per participar a la reavaluació, l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total. Només tenen dret a la reavaluació els/les alumnes que, havent suspès, tinguin almenys una nota mitjana final de 3,5. Les presentacions orals i les tasques relacionades amb l'activitat docent diària queden excloses de la reavaluació.

Es considerarà com a 'NO AVALUABLE' l'alumne que hagi realitzat menys de 2/3 parts de les activitats d'avaluació.

La recuperació consistirà en un examen de síntesi de la part recuperable de la avaluació

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, s'informarà l'alumnat del procediment i data de revisió de les qualificacions.

El plagi: El plagi total i parcial de qualsevol dels exercicis es considerarà automàticament un SUSPENS (0) de l'exercici plagiat. PLAGIAR és copiar de fonts no identificades, sigui una sola frase o més, fent-ho passar per producció pròpia (això inclou copiar frases o fragments d'Internet i afegir-los sense modificacions al text que es presenta com a propi), i és una ofensa greu.

Casos particulars: Els estudiants francòfons hauran de complir les mateixes condicions d'avaluació que la resta d'estudiants.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Lliurament/Presentació de 1 treball escrit	40%	6	0,24	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 11
Realització d'una exposició oral	20%	4	0,16	3, 4, 6, 8, 11
Realització de 2 proves d'avaluació formativa	40%	10	0,4	1, 2, 3, 6, 8, 9, 11

Bibliografia

Manuels :

- Abraham, P. (dir) (1965-77), *Manuel d'histoire littéraire de la France*, EE.SS., Paris.
- Pichois, Cl. (dir) (1968-78), *Littérature Française*, Arthaud, Paris.
- Prado, J. Del (dir) (1994), *Historia de la literatura francesa*, Cátedra, Madrid.

La bibliografia detallada es comunicará en començar el curs.